

Pogovori.

(Dalje.)

Gosp. I. O. S.: Oglejmo si najprej zadnjo Vašo! Sonet:

Po nebu plul je mesec rmeno-bled,
i zvezde name zrle so prijazno,
a jaz sem gledal svetlo noč zavzet,
ljubezen sem premišljal svojo blazno.
Kaj neki hodil na Parnas bi pet,
o tej ljubezni mlatil slamo prazno?
Opevam družega kaj rajše spet,
ko to ljubezen svojo brezizrazno.

Dovolj! Kar tukaj postanimo! Ali treba izreči sodbe nam, ko ste jo izrekli že Vi sami? Dragi prijatelj, res: kaj neki hodil na Parnas bi pet, ko je treba najpopreje na zemlji učiti se „živet“! „Blazno“ svojo „ljubezen“ premišljujete? Čemu neki? Na Studenec ž njo! Sploh se nam zdi, da preveč „premišljate“ in „ugiblimate“ nepotrebnih rečij. Tako n. pr. požete v trioletu št. 2:

V tihotni noči se le redko v spanju zibljem,
o tebi vedno milo-tožne misli snujem (!)

In dušno stanje tvoje, draga, jaz ugibljem (!)

Siromak! Ugiblimate o dušnem stanju drugih, zato pa svoje komaj poznate, ko pravite zopet srcu: „Zakaj otožno se mi zdiš? Ne moreš biti li veselo? Zakaj se žalostno držiš?“ — Prijatelj mladi, ali Vam smemo svetovati prav prijateljsko? „Oglašam se tudi jaz pri Vas s svojimi skromnimi proizvodi“ — tako ste pisali. Lepo se iz teh besedij vidi, da ste skromni s svojimi zahtevami in ne silite precej, kakor nekateri, da naj se nemudoma tiskajo ti proizvodi. Zato Vam smemo reči: Ti skromni proizvodi so res skromni, jako skromni, pa zakaj? Ker ni realne podlage, podlage življenja v njih, ker se Vam o življenju šele sanja. (Glejte: „Slika“!) Zmožnost, da se naredi par verzov, to še ni vse. Zatorej učite se, spoznavajte življenje, sodite trezno, in za Vaša mlada leta Vam voščimo, da bi prav odkritosrčno lahko zapeli:

V tihotni noči se prav sladko v spanju zibljem.

Gosp. A. SZ.: Štiri, pet Vaših pesmic imamo pred seboj. Želite, da izrečemo odkritosrčno, četudi ostro sodbo. Prav tako! Kdor se zaveda samega sebe, ne boji se sodbe — kritike; in če mu je mar, da spozna resnico, mu tudi ostrejša beseda ne bo v zlo, ampak v bodrilo. Najprvo sploh rečemo, da imajo Vaše pesmice precej duha in mislij. Pozna se jim tudi, da Vam ne manjka dobre volje in celo prav resne volje, da bi ustvarili „nekaj boljšega“. Seve, ustregli bi Vam najbolj, ko

bi mogli dati katero teh Vaših pesmic kar v list. A povedati moramo, da za to še niso. Le preglejte jih prav pazno in nepristransko, pa premislite sami to, kar smo že pisali v teh pogovorih. Premalo jasni ste, in to je precejšnja napaka pri vseh Vaših pesmicah, razven „Lesene sklede“. Le ta je v verze predelana povest o starem očetu in vnuku: Vnuk dela skledo, da jo bo dal na stara leta svojemu očetu, kakor daje sedaj njegov oče staremu očetu jesti iz lesene sklede. Bere se dovolj gladko; merilu, rimam ni nič reči. A včasih ste rabili kako besedo, ki prav nič ni prikladna, samo da ste dobili rimo. Tudi apostrofov se nič ne strašite. Zato prav lahko pišete: bit' mesto: biti; tud' mesto tudi, c'lo mesto celo itd. Prosimo Vas, nikar preveč po domače! Nekaterikrat ste zabili tudi slovnice in napravili hude pogreške. „Srce je zakopan in miren pod zemljo.“ Seveda se na besedo „dan“ veže bolj „zakopan“ — nego „zakopano“: a take licence tudi pesniku ne smemo dovoliti. — Najbolje nam ugaja: „Človeško srce“, gledé na misli vsaj. Dovolj jasno slikate delovanje, želenje, koprnenje človeškega srca, njegovo nestalnost in nemir njegov, „dokler ne vtihne zakopan in miren pod zemljo“. Žal, da je oblika nedostatna. „V potoku“ bi bila pa naspotno oblika dosti dobra, a prave misli nismo mogli zaslediti. Kaj hočete reči:

In glej, dekle se je vzdramilo,
kot da se je iz sanj vzbudilo.
Lepote več ne nosi v čislih,
prizor ostane ta ji v mislih?

Kakšen prizor? Ta, da „veter kot blisk po vodi šine in njen obraz kot blisk izgine“? Ni prave ideje, ni prave motivacije. Nekako tako nejasna je „Še dan za dnem“. — Da so pred Vami radi „kako pesmico zapeli in stihe sestavljali, otožnost marsikomu so pregnali“ in jednako, to je res. Res je pa tudi, da imamo, hvala Bogu, še sedaj dosti poetov, in se nam zato čudno zdi, da morete nekako otožno klicati: „Mar pelo se ne bode več na sveti?“ O, še se bo pelo, še „pesmice živijo, še dan za dnem na plano prihitijo“. In pojte tudi Vi, to Vam že smemo svetovati, a pristavljamo še: Pazite na besede in njih pojme, in ne zapišite nikoli besede, če do dobrega ne poznate njenega pomena; pazite na misel, ki jo hočete izraziti, in nikar je ne prikrivajte tako, da bi moral imeti človek posebej tolmača, da bi umel, kaj hočete povedati. M. B. (Dalje.)